

Към момента психосоциалната рехабилитация (ПСР) се смята за един от най-обещаващите подходи в работата с хора с психични увреждания. Той се основава на убеждението, че човек може да води изпълнен със смисъл живот независимо от болестта, че дори да не бъде напълно излекуван, то е възможно да се постигне възстановяване на социалното функциониране – да възвърне способността си да участва пълноценно и активно в живота на своята общност.

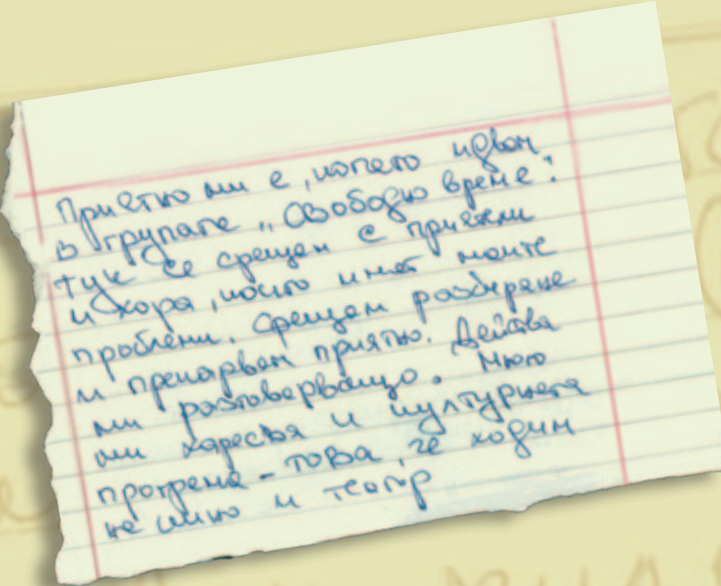
Първоначално големите психиатрични болници са създадени, защото никога не е вярвал, че човек със сериозно психично заболяване може да преодолее симптомите на заболяването и да намери достойно място в обществото. Смятало се е, че изпращането на подобни хора надалеч е добре както за тях – да са на спокойно място, където получават грижи, така и за обществото, което може да се посвети на своите задачи.

ПСР е алтернатива на това доживотно изгнание зад гебелите стени на институциите, опит да се намали негативния ефект на повтарящите се хоспитализации, на мъчителното лутане между болницата и дома, което усилва чувството на обреченост.

Докато клиничната психиатрия се концентрира върху симптомите, т.е. върху слабостите и „дефектите“ на човека, то ПСР търси здравите места, силните страни на индивида и неговото обкръжение, за да ги развие, укрепи или изгради отново. От пациент, у когото се виждат единствено пораженията на болестта, човекът се превръща в клиент или потребител на услуги, овластен да партнира в процеса на собственото си лечение и възстановяване, да поеме отговорност за себе си и контрола над собствения си живот. ПСР увеличава житейските перспективи на индивида, учи го в „здравословно болегуване“ – в смислен живот с болестта и въпреки нея.

Извеждането на клиента от принудителната му изолация се осъществява чрез предоставяне на алтернативни форми на социални услуги в общността.

Защитеното жилище за хора с психични увреждания е една от тях. То е междинното звено между специализираната институция и живота «навън» – в обществото. Базира се на модела „живот в малка група“ и включва няколко потребителя на социалната услуга. Чрез изграждане на среда, близка до семейната и създаване на условия за подпомагане и взаимопомощ, чрез подкрепа от страна на професионалисти и обучение на клиентите, се цели стимулиране и развитие на личностовия им по-



тенциал за справяне с предизвикателствата, пред които болестта ги изправя; изграждане на трайни социални умения и трудови навици; създаване на предпоставки за достойно и независимо съществуване. Продължителността на престоя в Защитеното жилище е съобразена с индивидуалните възможности и нужди на потребителите.

Център за социална рехабилитация и интеграция е комплекс от социални услуги, свързани с извършване на комплексна психологическа и социална рехабилитация, социално-правни консултации, образователно и професионално обучение и ориентиране, изготвяне и осъществяване на индивидуални програми за социално включване и др.

Дневният център е социална услуга, предоставяща специализирани грижи и помощ на потребителите през деня, свързани със задоволяване на техните ежедневни, образователни, рехабилитационни и здравни потребности, както и потребности от организация на свободното време, осъществяване на социални контакти и участие в живота на общността.

Чрез своите методи ПСР помага на индивидите да се научат да компенсират и преодоляват последиците от тяхното заболяване посредством усвояването на нови умения и техники за справяне. Процесът започва с т. нар. **оценка**. Тя помага да се определи степента и характера на уврежданията от психичната болест, както и силните

страни на лицето и неговото обкръжение, които могат да бъдат използвани за противодействие на наличните функционални дефицити. След като са обистити и съществуващите личностови ресурси са идентифицирани, съвместно с потребителя се съставя **лечебно-рехабилитационен план**, което по същество е план от грижи, съобразен с индивидуалните нужди, желания и възможности. Впоследствие започва работа върху възстановяването и/или научаването на уменията, необходими за компенсиране на „недостатъците“, чрез разнообразните терапевтични и рехабилитационни дейности. Ето някои от тях.

* **Индивидуални консултации на клиента и работа по конкретни негови проблеми.**

* **Обучения в прием на медикаменти**, които поддържат ремисията (период, през който човек или е свободен от симптомите си, или те са овладени и контролирани) на потребителя и предотвратяват последващи хоспитализации; обучение в разпознаване на предвестниците на влошаването; обучение в разпознаване на страничните ефекти от лекарствата и справянето с тях.

* **Обучения в ежедневни умения** - колкото и странно да изглежда за здравия човек, често психичната болест поразява основни умения, като уменията за поддържане на личната хигиена (къпане, пране); на хигиената на дома (миене, чистене, подреждане); готвене; разпределяне на финансовите средства и дргуи.

* **Обучения в социални умения** - умения за водене и поддържане на разговор; умение за общуване с институции, организации и дргуи обществени служби (плащане на сметки, подаване на документи); пазаруване; ползване на транспортни средства и дргуи.

* **Обучения в умения за търсене, намиране и задръжане на работа**, които помагат на клиентите да преценяват възможно най-реалистично своите възможности и, съответно, за каква работа е удачно да кандидатстват и за каква не; да търсят информация за свободни работни места; да пишат молби, автобиографии и мотивационни писма за постъпване на работа; да установяват първоначален телефонен контакт и уговарят среща с потенциален работодател; да се явяват на интервю; да обмислят възможността да започнат или откажат работа.

Проектът се осъществява
в партньорство със:



СДРУЖЕНИЕ ЗА
РАЗВИТИЕ НА
ПСИХОСОЦИАЛНАТА
РЕХАБИЛИТАЦИЯ В
БЪЛГАРИЯ

адаптация
амбулатория за
психично здраве



СТОЛИЧНА ОБЩИНА
РАЙОН „СЛАТИНА“



ЮГОЗАПАДЕН УНИВЕРСИТЕТ
„НЕОФИТ РИЛСКИ“



ОБЩЕСТВО
АДАПТАЦИЯ
СДРУЖЕНИЕ НА БЛИЗКИТЕ НА ХОРА
С ПСИХИЧНИ ЗАБОЛЯВАНИЯ

<http://www.psihichnozdrave.com/slatina/>

Информационна линия
за психично здраве:
02/42 111 42 - информация
за специалисти, служби и услуги
в областта на психичното здраве

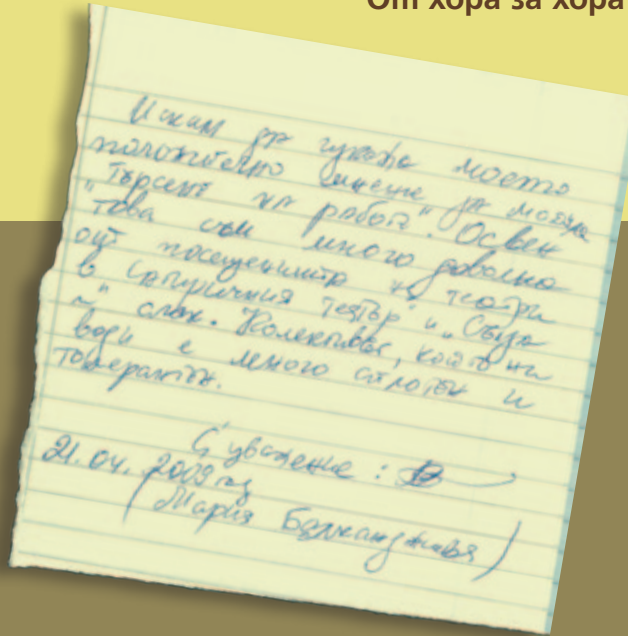
* **Програми за смислено прекарване на свободното време**, включващи различни дейности, които окуражават създаването на междуличностни взаимоотношения, стимулират спонтанното поведение в група и изграждане на по-добро самочувствие. Такива дейности са: артистични занимания като рисуване, приложни изкуства; развлекателни социални занимания и гостъп до информация – телевизия, радио, вестници, списания и книги, Интернет, разговори и дискусии по различни теми (спорт, политика, религия); посещаване на културни събития, театрални постановки, изложби и др.; осигуряват се различни възможности за активна почивка чрез игри и спортни занимания, включително мероприятия, свързани с контролиране на напълняването, което представлява често срещан страничен ефект от приема на лекарства; осигуряване на време и пространство за свободно общуване в неформален контекст между потребителите; пазаруване, готвене, сервиране, посрещане на гости; разходки, екскурзии и др.

* **Програми за подкрепена заетост**, чиято цел е насъщаването на потребители на конкурентно работно място. Веднъж назначени на работа, те получават отговаряща на нуждите им активна подкрепа, за да могат да я задържат.

* **Домашна психиатрична грижа** – предоставяне на част от описаните услуги по домовете - предназначена е за клиенти, които по една или друга причина имат трудности да посещават дневния център и да ползват услугите на място.

* Специалистите от програмите за ПСР може да координират грижите за клиентите, предоставяни от широк кръг професионалисти, чрез метод, наречен **"водене на случай"**, чиято задача е посрещането на широк кръг от нужди на хората със сериозни и продължителни психични заболявания. Водещите на случаи правят всичко необходимо, за да подсилят ефективно запълване на празнотите в грижите и да гарантират, че услугите удовлетворяват актуалните и действителни потребности на клиентите.

Комплекс за психично-здравни услуги
в общността - район "Слатина"
От хора за хора



Настоящата публикация е изготвена със съдействието на Европейския съюз. Отговорност за нейното съдържание носи единствено „ГИП – София“ и при никакви обстоятелства не може да се разглежда като отразяваща позицията на ЕС.

Комплекс за психично-здравни услуги
в общността – район Слатина,
включващ Дневен център, Защитено жилище
и Информационен център за хора
с тежки психични разстройства
Адрес: гр. София 1574, район „Слатина“,
ул. „Розлец“ № 17
Тел.: 02/42 140 51
E-mail: office@mh-community.org
Работно време: от понеделник до петък –
09-17.00 часа

Проектът се реализира
със съдействието на Европейския Съюз,
по програма Фар



ПРОЕКТ „ИЗГРАЖДАНЕ НА КОМПЛЕКС
ЗА ПСИХИЧНО-ЗДРАВНИ УСЛУГИ В ОБЩНОСТТА
ГРАД СОФИЯ“

ОСЪЩЕСТВЯВАН С ФИНАНСОВАТА ПОДКРЕПА НА ПРОГРАМА ФАР
„ДЕИНСТИТУЦИОНАЛИЗАЦИЯ ПОСРЕДСТВОМ



ПРЕДОСТАВЯНЕ НА УСЛУГИ
В ОБЩНОСТТА ЗА РИСКОВИ ГРУПИ“
ДОГОВОР № ВГ 2005/017-353.01.02-3.59



Психосоциалната рехабилитация – пълноценен живот с болестта



Проект „Изграждане на
Комплекс за психично-здравни
услуги в общността –
район Слатина“ се осъществява
от: „Глобална инициатива
в психиатрията – София“

